

Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové
Hodnocení bakalářské práce vedoucí práce

Jméno autorky: Rút Procházková

Název práce: Pedagogická komunikace v hodinách českého jazyka a literatury na druhém stupni základní školy

Vedoucí práce: Mgr. Daniela VRABCOVÁ, Ph.D. Katedra pedagogiky a psychologie Pdf

Téma práce: aktuální, zaměřené na komunikaci ve výuce, orientované na aprobační předmět autorky a zajímavé. Za přínosné považuji skutečnost, že se autorka rozhodla pro důkladnější nahlédnutí reality školní výuky s užitím poznatků prezentovaných v publikaci Kalhouse a kol. (2002), s níž se seznámila i v rámci obecné didaktiky.

Struktura a rozsah práce: Hlavní text bakalářské práce je členěn na: úvod, teoretickou část, empirickou část a závěr. Teoretická část (s. 10 – 26, tj. kapitoly 1 - 4, členěné na podkapitoly pokrývá cca 16 stran textu. Empirická část (s. 27 – 50, tj. kapitoly 5 - 6 členěná na podkapitoly) pokrývá cca 23 stran. Vzájemný podíl obou uvedených částí je poměrně zdařile vybalancován. Celkově práce zcela odpovídající bakalářské práci. Z hlediska struktury a rozsahu hodnotím práci jako přiměřenou, funkčně propracovanou, přehlednou.

Teoretická část: Text v teoretické části je zaměřen na základní vymezení hlavních klíčových pojmů z oblasti vymezené tématem práce, a to s ohledem na empirické šetření a pedagogickou komunikaci ve výuce: otázky učitele a žáka, odpovědi žáka a zpětnou vazbu od učitele. Autorka v teoretické práci navazuje na dvě verze Bloomovy taxonomie vzdělávacích cílů (verze: *znalost/zapamatování, porozumění, aplikace, analýza, syntéza, hodnotící posouzení* dle Kalhouse a kol. (2002, s. 281), vs. *zapamatovat, porozumět, aplikovat, analyzovat, hodnotit, tvořit* (dle Šed'ové a kol., 2012, s. 61). Autorka v teoretické části rozlišuje otázky vyšší a nižší kognitivní náročnosti, což dále využívá i v empirické části.

Zaměření na uvedenou problematiku oceňuji i s ohledem na budoucí/potenciální pedagogickou praxi autorky. Teoretické práci by jistě prospělo explicitní poukázání na difference uvedených verzí Bloomovy taxonomie. Teoretickou část má autorka koncipovanou tak, aby mohla být funkčním podkladem pro empirickou část.

Empirická část: V rámci výzkumného šetření autorka užíla pozorování a dotazník. Autorka sama stručně a výstižně uvádí: „*Pozorování byli čtyři pedagogové českého jazyka a literatury z druhého stupně základní školy. U každého z pedagogů proběhlo pozorování na třech vyučovacích hodinách českého jazyka a literatury. Jednalo se o pozorování online výuky, která probíhala na platformě Google Meet. Pozorující byl do výuky připojen jako žák a pozoroval ji distančně. Během pozorování byla zaznamenávána četnost zpětné vazby a její způsob, četnost žákovských otázek ve vyučování a konkrétní znění učitelských otázek a žákovských odpovědí, které ve vyučování zazněly. Co se týče zpětné vazby, byla zaznamenávána její frekvence, a to jak zpětné vazby celkově, tak i četnost pozitivní a negativní zpětné vazby a jejich způsobů.*“ (Procházková, s. 27).

K dotazníkové části šetření autorka specifikuje: „*Následně bylo provedeno dotazníkové šetření u učitelů a žáků, v jejichž třídách proběhlo pozorování. Dotazníky byly vypracovány na platformě Google formulář. Učitelům byly distribuovány e-mailem a žákům předány skrze Google Classroom. Dotazník cílený na žáky je složen ze sedmi otázek a pro učitele z devíti otázek. Dotazníkové šetření se zaměřilo na typy učitelských otázek, na přístup učitele k žákům a na zpětnou vazbu. Dotazníky pro učitele i pro žáky byly složené ze stejných otázek, aby bylo možné mezi sebou výsledky obou dotazovaných skupin porovnávat.*“ (Procházková, s. 28).

Struktura výzkumného vzorku je přehledně zachycena na str. 29 – 30, zejména v tabulce 1 na str. 30. Hospitační arch je obsahem přílohy A, dotazníky pro žáky a učitele jsou obsahem příloh B – C.

Empirická zjištění jsou prezentována strukturovaně, autorka užívá převážně absolutní či relativní četnosti. Dílčí rezervy při prezentaci získaných zjištění odpovídají bakalářské prvotně. Hlavní pozitiva empirické části: kompaktnost, zaměřenost na úzce vybrané téma a jen opravdu související aspekty, orientaci na vyučovací proces a pedagogickou komunikaci mezi učitelem a žákem, praktickou

stránku vyučování. Autorce se v empirické části daří netříštit pozornost. Za poměrně velmi účelný a funkční považuji spíše deduktivní postup a skutečnost, že prezentace s ohledem na čtenáře a sledované hlavní otázky.

Antiplagiátorská kontrola eVSKP:

celková podobnost: 5 % (k dokumentu nebyly nalezeny podobnosti v repozitáři Odevzdej.cz)

Stylistická úroveň práce: splňuje požadavky kladené na bakalářské práce

Jazyková úroveň práce: splňuje požadavky s dílčími rezervami (ojediněle, občasný překlep)

Formální stránka práce: splňuje požadavky kladené na bakalářské práce

Použitá literatura a použité zdroje: splňuje požadavky s dílčími rezervami. V teoretické části autorka přímo v textu práce aktivně užívá nižší počet zdrojů – konkrétně 12, celkově v textu práce s 13 zdroji. Celkově však autorka zdroje užívá funkčně. Pro další teoreticko-empirické odborné práce doporučuji, aby autorka pro teoretickou část i před koncipováním empirické části pamatovala na dostatek času pro studium souvisejících zdrojů.

Využitelnost pro teorii: střední

Využitelnost pro praxi: vysoká

Cíl práce: splněn

Úroveň práce: Bakalářská práce splňuje požadavky kladené na bakalářské práce. Doporučuji k obhajobě.

Dílčí rezervy svým charakterem odpovídají pracím bakalářského typu. Třeba je přihlédnout i ke skutečnosti, že se jedná o autorčinu prvotinu.

Autorku prosím, aby u obhajoby:

- 1) specifikovala hlavní zjištění vyplývající z empirické části práci;
- 2) komentovala skutečnost, že šetření realizovala v době distanční výuky. Jak by podle autorky dopadlo šetření za běžného prezenčního režimu výuky? Prosím o stručné vyjádření autorčiny domněnky, teze apod.;
- 3) formulovala poučení a doporučení, která pro sebe a svoji budoucí/potenciální školskou praxi vyvozuje na základě empirického šetření i teoretické části. Doporučuji uvážit formu prezenční výuky vs. distanční výuky?
- 4) specifikovala také didaktické technologie, které byly/nebyly použity v průběhu jejího pozorování distanční výuky v hodinách ČJ. Za inspirativní bych považovala také demonstraci autorčina zamyšlení nad vybranými výukovými aplikacemi (2-3 konkrétní příklady), které umožňují nejen v distanční výuce ČJ pracovat se zpětnou vazbou a také s chybou.

V Hradci Králové 7. 5. 2021

Mgr. Daniela VRABCOVÁ, Ph.D.,
Vedoucí práce